

Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta
Valmistelija: Marja Andersson

Ohje opetustehtävää tai dosentin arvoa hakevalle opetustaidon arvioinnista yhteiskuntatieteellisessä tiedekunnassa

Opetustehtävää tai dosentuuria hakevan opetustaito arvioidaan kokonaisuutena. Hakemuksen yhteydessä toimitetaan ansioluettelo ja opetusportfolio sekä tarvittaessa muu selvitys, jonka perusteella tehtävän täytön valmisteluryhmä tai valmistelija voi arvioida hakijan **opetusansioita** ja **opetustaitoa** kokonaisuudessaan.

Hakemusasiakirjoista tulee käydä ilmi aikaisempi opetuskokemus, yliopistopedagoginen koulutus, oppimateriaalin tuottaminen ja mahdolliset muut opetusansioita osoittavat seikat (ks. *Opetustaidon arviointia koskevia periaatteita* tämän ohjeen liitteenä).

Tiedekunnan ohjeet hakemusasiakirjoista:

<https://www.utu.fi/fi/yliopisto/yhteiskuntatieteellinen-tiedekunta/ura-ja-dosentuuuri>

Opetusnäyte

Opetusnäyte on haettavan tehtävän tai dosentuurin alaan kuuluva julkinen opetustapahtuma, joka voi olla luento, seminaarin ohjaus, muu opetustilanne tai niiden yhdistelmä.

Rekrytointitilanteissa valmisteluryhmä voi tarvittaessa pyytää hakijoilta opetusnäytettä tietystä haettavan tehtävän kannalta olennaisesta aiheesta (esim. menetelmäopinnot, oman tieteenalan reflektointi) ja pyytää sitä tietylle tasolle (perus-, aine-, syventävät tai esim. jatko-opinnot).

Opetusnäytteen pituus on 20 minuuttia, josta alkuun on mahdollista käyttää 5 minuuttia opetustilanteen kehystämiseen.

Tiedekunnassa noudatetaan käytäntöä, jonka mukaan kilpahakijoiden opetusnäytteiden seuraamista ei pidetä asiaankuuluvana.

Pedagoginen opetussuunnitelma

Opetusnäytteeseen kuuluu ennalta toimitettu **enintään yhden liuskan pituinen pedagoginen opetussuunnitelma kurssista**, johon opetusnäyte kuuluu. Hakija toimittaa sen **opetustaitotoimikunnalle** viimeistään viikkoa ennen opetusnäytteen antamista. Kurssi voi olla jo tutkintovaatimuksiin kuuluva tai itse ideoitu kokonaisuus.

Suunnitelman tulee sisältää tiedot kurssin kohderyhmästä, keskeisistä oppimissisällöistä ja -tavoitteista, opetustavoista, arvioinnista sekä palautekäytännöistä. Lisäksi on eduksi pohtia kurssin pedagogisia ratkaisuja.

Opetusnäytteen valmistelu ja toteuttaminen

Opetusnäyte saa sisältää tarvittaessa vähäisessä määrin metapuhetta siitä, mitä oikeassa opetustilanteessa tapahtuisi. Hakija voi käyttää tilaisuudessa opetusvälineitä parhaaksi katsomallaan tavalla. Yleisöllä on mahdollisuus esittää opetusnäytteen jälkeen hakijalle kysymyksiä.

Opetusnäytettä valmisteltaessa hakijan tulisi miettiä, mitä opetussisältöjä opetustilanteessa on tarkoitus oppia. Lisäksi tulisi ottaa huomioon mm. seuraavia asioita:

- miten asia liittyy opetettavaan tieteenalaan ja omaan tutkimukseen laajemmin
- miten opiskelijoita voidaan aktivoida
- mitä ja miten oheismateriaalia käytetään

Opetustilanne tulisi toteuttaa siten, että se vastaa yleisemmin hakijan näkemystä hyvästä opetuksesta.

Opetusnäytteen ja opetustaidon arviointi

Tiedekunnan opetustaitotoimikunta arvio opetusnäytteen. Toimikunta voi esittää opetusnäytteen yhteydessä kysymyksiä pedagogiseen opetussuunnitelmaan sisältyvistä asioista.

Opetusnäytteen arvioinnissa kiinnitetään huomiota **hakijan esiintymistaitoon** sekä **hakijan kykyyn**:

- jäsentää opetettava aihe kuulijoille ymmärrettäväksi
- perustella esittämiään ajatuksia ja väitteitä
- hyödyntää alan uusinta tutkimusta
- jäsentää opetustilanne
- opettaa innostavasti, ajatuksia herättäen ja opiskelijoita aktivoiden
- käyttää opetusvälineitä.

Opetusnäytteen arvioinnissa voidaan hyödyntää arviointimatriisia, mutta kokonaisarvio perustuu aina yksilölliseen arviointiin, ja arviointimatriisin osa-alueita voidaan painottaa eri tilanteissa eri tavoin.

Opetusnäyte arvioidaan asteikolla **erinomainen, hyvä, tyydyttävä, riittämätön**.

Valmistelija arvioi dosentin arvon hakijan ja opetustehtävän täyttöä valmisteleva ryhmä kärkihakijoiden opetusansiot. Lisäksi valmisteleva ryhmä tai valmistelija tekevät **opetustaidon kokonaisarvioinnin** eli onko hakijalla tehtävän tai dosentuurin edellyttämä hyvä opetustaito. Opetusnäyte on osa tätä arviota.

Liite

Opetustaidon arviointia koskevia periaatteita

Opetustaidon arviointia koskevia periaatteita

Seuraava matriisi on muistilista, jonka tarkoituksena on antaa esimerkinomaisesti viitteitä tehtävien hakijoille niistä seikoista, joihin kiinnitetään huomiota vertailtaessa hakijoiden opetustaitoa. Hakijan vastuulla on esittää hakemuksensa liitteenä riittävän yksityiskohtaisesti dokumentoitua aineistoa kaikista niistä ansioistaan, joilla hän katsoo olevan merkitystä hänen opetustaitoaan arvioitaessa täytettävänä olevaa tehtävää tai haettua dosentuuria varten.

Opetustaidon arvioitsijat voivat käyttää matriisia apuvälineenä, mutta kokonaisarvio perustuu aina yksilölliseen arviointiin ja ansioiden vertailuun. Osa-alueiden painoarvo voi vaihdella saman tehtäväkategorian sisälläkin. Opetustaito on tärkeä, eikä arvosanalla ”riittämätön” annettua opetusnäytettä voi kompensoida muilla opetusansioilla.

Opetustaidon arviointialueet ja niiden pääsisältö

1. Opetustyössä hankittu käytännön kokemus ja oman opetuksen kehittäminen

Hakijan toiminta yliopiston tai muun korkeakoulun opettajana:

- opetustehtävien määrä ja luonne
- opetuksen kohderyhmät
- oman opetuksen kehittäminen ja arviointi: käytetyt opetusmenetelmät, palaute ja arviointikäytännöt
- eri kielillä annettu opetus (erityisesti suomi, ruotsi, englanti)
- tieto- ja viestintätekniikan käyttö opetuksessa
- muu opetus- ja kouluttajakokemus

2. Ohjauskokemus

- opinnäytetöiden ohjaus, minkä taseisia, miltä aloilta, kuinka paljon
- myös erilaisissa oppimisen ohjaustilanteissa (esim. nuorempien tutkijoiden ohjaus) hankittu kokemus

3. Pedagoginen ajattelu ja pedagoginen koulutus tai muu opetustaidon osoittaminen

- opetusajattelu, opetuksen toiminta-ajatus
- hakijan pedagoginen, erityisesti yliopistopedagoginen koulutus tai muu mahdollinen oman opetustaidon kehittämiseen tähtäävä toiminta dokumentoituna niin, että siitä selviää koulutuksen tai muun toiminnan laajuus ja luonne, keskeiset sisällöt sekä järjestäjä taikka toimeksiantaja

4. Oppimateriaalin tuottaminen

- hakijan laatimat korkeakouluopetuksessa käytettävät julkaisut sekä opetusteknologinen materiaali tai muu mahdollinen materiaali

5. Muut opetukselliset ansiot

- yhteistyö ja verkostot opetuksessa
- osallistuminen opetuksen kehittämis- tai laatutyöhön: hakijan toiminta erityisesti yliopisto-opetuksen kehittämiseen tähtäävissä elimissä tai muut opetuksen suunnittelu- ja kehittämistehtävät
- asiantuntijatehtävät
- pedagoginen tutkimus
- palkinnot ja huomionosoitukset

6. Opetusnäyte

Opetusnäyte arvostellaan asteikolla **erinomainen, hyvä, tyydyttävä, riittämätön**.

Opetusnäytteen arvioinnissa kiinnitetään huomiota **hakijan esiintymistaitoon** sekä **hakijan kykyyn**:

- jäsentää opetettava aihe kuulijoille ymmärrettäväksi
- perustella esittämiään ajatuksia ja väitteitä
- hyödyntää alan uusinta tutkimusta
- jäsentää opetustilanne
- opettaa innostavasti, ajatuksia herättäen ja opiskelijoita aktivoiden
- käyttää opetusvälineitä.